

variantų, pvz., „Ką tu darytum, jeigu pabudęs pamatytum, kad dangus žalias...“ arba „Ką tu darytum, jeigu atėjęs maudytis pamatytum, kad vanduo raudonas...“ ir pan.

- Paprašykite vaiko surūšiuoti įvairių paveikslėlių rinkinį (mašinas sudėti į vieną krūvą, daiktus, kurie naudojami buityje, atskirti pavyzdžiui makaronus nuo pupelių– į kitą ir t. t.).

Apibendrinant galima

pasakyti, kad kalba mus supa nuolat, kur bebūtume. Mūsų suaugusiųjų užduotis yra sudaryti vaikui sąlygas kalbėti, o geriausios sąlygos – tai yra mūsų skirtas laikas vaikui, dėmesys jam, todėl turime skirti pakankamai laiko žaidimui, bendravimui bei skaitymui. Pasitikėkite su vaiku, ir jis pats atvers duris kalbos pasauliui.

„**Visi** – ir pedagogai, ir mokyklos vadovai, ir tėvai, ir vaikai – yra vienodai atsakingi už ugdymosi ir asmenybės tobulėjimo sėkmę, visi suinteresuoti, kad gerėtų vaikų ugdymosi rezultatai, tarpusavio santykiai.“ (B. Juodraitienė)

Kaip lavinti vaiko kalbą namuose?

Šaltiniai:

- <https://ppt.salcininkai.lm.lt/2021/01/05/kaip-lavinti-vaiko-kalba-namuose/>
- <http://www.pasakadarzelis.lt/patarimai-tevams-kaip-ugdyti-vaiko-kalba-namuose/>

Nors apie vaiko kalbos raidą informacijos tikrai yra daug, bet vis dar negalime pasakyti, kaip iš tikrųjų vaikai mokosi kalbėti. Vieni, (pavyzdžiui, B.E.Skinneris) mano, kad kalbos išmokimą sąlygoja aplinka bei paskatinimai, o kiti (pavyzdžiui, N.Chomskis) mano, kad kalbos išmokimas yra užprogramuotas smegenyse. Tyrimai rodo, kad vaikai, su kuriais yra kalbama, turi platesnį žodyną negu vaikai, su kuriais buvo kalbama mažiau.

Svarbiausia yra suprasti, kad patys tėvai gali labai daug prisidėti prie savo vaiko kalbos lavinimo namuose, tai nėra sudėtinga, tik reikia tai daryti kasdien, kaip ir valytis dantis, pasikloti lova ir pan.

Labai svarbu mokant vaikus, Taisyklingai artikuliuoti garsus ir žodžius tarti žodžius. Taisyklingam garsų tarimui didelė įtaka turi kalbos padargų būklė, bei pats artikuliacinis aparatas kurį mes turime lavinti. Tai galima daryti ir atliekant paprastus buitinius reikalus pavyzdžiui:

- ryte ir vakare prausiantis bei valant dantis: vaiko prašoma paskalauti burną, suspaudus lūpas; pro suspaustas lūpas leisti vandenį srovele; liežuvėliu patikrinti ar švariai

išsivalėme dantukus (braukoma liežuvio galiuku per viršutinius, po to apatinius dantukus), nuvalyti liežuvio vidinę skruostų dalį, paskaičiuoti kiek turime dantukų ir pan.;

- valgant galima paprašyti nulaižyti šaukštą; palaižyti lėkštę; parodyti kaip laka katytė; išlaikyti ant liežuvio galiuko sausų pusryčių dribsnį, ištepti lūpas džemu ar medumi ir paprašyti aplaižyti lūpas;
- pažaisti su vaiku prie veidrodžio – parodyti įvairias mimikas (pyksta, juokiasi, raukosi ir t.t.); pažaisti arkliukais (kaip caksi?); parodyti koks ilgas drambliuko straublys (dūdelė); parodyti, kaip pyksta šuniukas, kaip daro gyvatė, šypsomės suspaudė dantukus ir t.t.

PATARIMAI TĖVAMS, KAIP LAVINTI VAIKO KALBĄ NAMUOSE

- Vaikščiodami, važiuodami su vaiku, aptarkite tai, ką matote, girdite, užduokite, liečiate, kokius veiksmus atliekate, užduokite klausimą taip, kad vaikas galėtų atsakyti, skatinkite jį pasakoti ką mato ir pan.
- Apibūdindami daiktą, visada nurodykite jo spalvą, dydį, formą, iš ko pagamintas.
- Kiekvieną dieną skaitykite vaikui ir paprašykite papasakoti tai, ką jis išgirdo, pvz. visą savaitę skaitykite vaikui vieną ir tą

pačią pasaką, o skaitant jau nebe pirmą kartą leiskite vaikui užbaigti pasaką, užduokite klausimą „Kas vyko toliau?“, „Kas nutiko toliau?“ ir pan.

- Žaiskite žaidimus, kurie lavina mąstymą ir turtina žodyną (pvz.: „Kas aš toks?“ – apibūdinkite gyvūną: „Aš murkiu, kai esu patenkintas. Tu gali laikyti mane ant kelių. Aš mėgstu šiltą pieną ir moku kniaukti.“).
- Visada kalbėkite su vaiku taisyklinga kalba, nekalbėkite vaiko kalba, mažybinėmis žodžio formomis, vaikas turi girdėti aplinkinių taisyklingą kalbą. stenkitės vartoti kuo daugiau žodžių, apibendrinančių sąvokų.
- Mokykitės trumpų, lengvai besirimuojančių eilėraščių kartu su vaiku. Deklamuokite juos kartu, dainuokite dainas, pradžioje Jūs garsiau, po truputį leiskite garsiau kalbėti ar dainuoti vaikui.
- Paprašykite vaiko apibūdinti kokį nors žmogų (pvz.: klasės draugą), arba paduokite paveikslėlį su kokių nors daiktu, bet jis turi pasakoti Jums nepasakius to žmogaus vardo, ar daikto pavadinimo, jis jį apibūdina o Jūs turite atspėti apie ką eina kalba.
- Pažaiskite žaidimą „Ką tu darytum, jeigu...“ Jūs galite pasakyti keletą

